

Protokol o události: Svatomartinské hody – Kyjov a Brno

Číslo výjezdu:	4
Lokalita:	Kyjov, Brno
Název události:	Svatomartinské hody
Termín konání:	10. 11. – 11. 11. 2012
Pedagogický dozor:	Mgr. Martina Musilová, Ph.D.
Vedoucí týmu:	Jasmína Finkeová
Členové týmu 10. 11. :	Bc. Lukáš Kubina, Mgr. Tereza Frýbertová, Veronika Troppová, Amálie Bulandrová, Miriama Magálová, Katarína Marková, Dominika Vdolečková, Hanka Hovorková
Členové týmu 11. 11. :	Viktor Černický, Bc. Lukáš Kubina, Mgr. Tereza Frýbertová, Amálie Bulandrová, Miriama Magálová, Katarína Marková, Dominika Vdolečková, Hanka Hovorková
Cesta 10. 11. :	Brno – Kyjov Kyjov – Brno

Funkce členů týmu:

Videozáznam:	Miriama Magálová, Katarína Marková
Fotodokumentace:	Hanka Hovorková
Diktafon:	Dominika Vdolečková
Žolík:	Amálka Bulandrová

Náklady:

Cestovné 10. 11. : 900 Kč (100 Kč na osobu)

Vstupné: 0

Průběh výjezdu: Kyjov (14:00 – 18:00)

V sobotu kolem poledne jsme měli sraz na hlavním nádraží v Brně. Vlákem jsme se dopravili do Kyjova, abychom stihli průvod, který začínal kolem druhé hodiny. Lidé se shromažďovali na malém náměstíčku. Stále přicházeli další krojovaní. Pár z nich obcházelo nás diváky a my jsme si u nich mohli koupit ozdobenou větvíčku rozmarýnu, kterou nám přišpendlili na kabát. Uprostřed hloučku stáli dva mladí krojovaní stárkové bez klobouku. Měli na rozdíl od ostatních modrých krojů žluté

kalhoty a bílé košile s širokými, nabíranými rukávy. Kolem nich stáli v kroužku hlavně postarší obyvatelé a muzikanti. Vždy se střídal zpěv a tanec hlavních stárků. Průvod se začal formovat na silnici a měl namířeno k místní radnici, kde se odehrála první důležitá zastávka. Nejprve šli hlavní stárkové, za nimi dívky a ženy, potom muži (chasa), nakonec starší a muzikanti. Muselipožádat starostu o povolení hodů. Před radnicí se vytvořil pomyslný kruh ze všech krojovaných. Zazněli písně „Že nám hody povolíš...“ a „Hody byly, hody budou“ ... „zabijem si berana, budem tančit do rána“. Nakonec se ozvalo: „ Tož poslouchejte, hody jsou povolený.“ Stárkové zazpívali píseň „ Já su stárek svobodný“ a následoval jejich tanec. Po zaznění písně „Ten kyjovský starosta“ se starosta objevil na vyzdobeném balkónku s dalšími důležitými lidmi. Starosta zahájil hody připíjením si vína. Milan Pokorákcelý průvod organizoval. Na balkónku promluvil také zástupce Slováckého souboru, který tyto hody pořádá. Další pán (Sváťa Pavlica) řekl pověst o Martinovi. Poté se četly sepsané ARTIKULY, jak se mají všichni o hodech chovat. Poté následoval tanec v párech. Postupně vždy jednoho ze zastupitelstva (první byl starosta) vyzvedli na židlích. Žena na židli klečela, muž stál. Napili se vína, dali si pusy a pak s nimi zahoupali. Ve tři hodiny průvod pokračoval k první stárce. Dům, ve kterém stárka bydlela, byl ozdoben, aby ho každý hned poznal. V půl čtvrtý se tedy průvod zastavil před domem a chasa s muzikanty se seřadili po stranách. Zazpívali „Vinohrady neprodám, dobré vínko rád mám“. Diváci se rozmístili všude možně, aby aspoň trochu viděli. Hodně jich také koukalo z balkonů vedlejších baráků. Stárek zazpíval „Tluču, tluču, otevřete, nechal jsem klouček u děvčete“ a zabouchal na dveře. Pak zpívali zase všichni. Následně se ozvala z domu odpověď žen. (Jejich zpěv nebyl moc slyšet.) Chasa stárka povzbuzovala: „Stárku, zatluč na vrata“. Po dalším pěveckém dialogu stárek dostal svůj klobouk zpět. Poté se opakovalo vyzdvihování na židlích. Nejdříve stárek se stárkou, potom zřejmě rodiče a příbuzní. Alespoň je mohli vidět všichni. Během toho se nabízelo svažené víno a sladké pečivo (vdolečky). Kolem čtvrté hodiny se průvod vydal ke druhé stárce. Někdy se ozvalo „ Veselé hody“ a lidé začínali zpívat i jen tak, bez hudby. Ke druhé stárce jsme dorazili před půl pátou. Vše se zase opakovalo, tentokrát ale samozřejmě žádal o klobouk druhý stárek. V půl páté se z domu vynesl věnec (barevně ozdobený a s vlaječkami). Nahoře byly svíčky, které zřejmě před domem zapalovali. Kolem páté hodiny se průvod za tmy vracel k radnici. Stárkové se střídali o věnec, který nosili na hlavě. V půl šesté se opět všichni shromáždili před radnicí. Věnec se postavil na přichystaný stůl. Na závěr se hlavně tančilo. Zapojily se i ženy. (Celkově jsou v celém průběhu této tradice ženy opomíjeny a v podstatě jen na okrasu.) Tančili se společné tance, ale potom ženy utvořily svůj samostatný kroužek a tančily jen tak dokola. Zatímco muži se předváděli jak divý. Kolem šesté hodiny večer krojovaní odcházeli do kulturního domu, kde pokračovali v hodování. My jsme se odebrali na vlak a jeli zpět do Brna.

Brno (10:00 – 11:00)

Brněnský průvod začínal na Petrově, takže jsme si tam kolem desáté dali sraz. V kostele končila mše a kněz posvěcoval svatomartinské víno. Také nám objasnil, proč se o tomto svátku zabíjí a následně konzumuje husa. Ve čtvrt se dal do pohybu průvod, který v podstatě začal už v kostele. Venku byl připravený bílý kůň pro postavu svatého Martina a vozík s odloženými vlajkami. Role Martina se chopil herec z městského divadla Martin Havelka. (Provolávalo se sláva, diváci se přidali.) Chasu zastupoval Soubor Májek z Brna. Oproti Kyjovu jich samozřejmě bylo méně a měli poněkud chudší kroje. Průvod vedli dva „středověký muži“, za nimi jel Martin na koni a další „středověký“ muž táhl vůz. Prapory byly rozdány čtyřem klukům v kroji, kteří je hrdě nesli. Za nimi šli hudebníci a na konci chasa. Průvod se zastavil na Zelném trhu a kolem aktérů se vytvořil kruh. Opět se zpívalo a tančilo. Ale ženy měli více rovnocenné postavení oproti tomu, co jsme viděli v Kyjově a zpívali společně s muži. Kolem půl jedenácté se průvod přesunul na Masarykovu ulici. Muzikanti hráli a chasa tančila, zpívala. Na průvod dohlíželo několik policistů, ale drželi se opodál. (Na rozdíl od Kyjova, kde byla policie na každém rohu a velmi důsledně hlídala chod průvodu, nekompromisně zastavovala každé auto.) Nakonec se průvod vydal na Náměstí Svobody. Na náměstí bylo postavené velké pódium s jednou obrazovkou. Před jedenáctou bylo plné celé náměstí. Lidé čekali na slavnostní otevření svatomartinského vína. Další průběh z pódia organizoval moderátor. Martin, který již slezl z koně „Pozdravil lid“ a vystoupal na pódium. Chasa byla také na pódiu a zpívala bez mikrofону. Následně zahráli pověst o tom, jak se Martin stal svatým. Na pódium byl pozván hejtman Jihomoravského kraje. Úderem jedenácté sv. Martin otevřel víno a nalil hostům na pódiu. Všichni si připíjeli.